

Sosyal Sorumluluk Standardı

SA 8000 / ISO 26000

SA 8000 / ISO 26000 belgelendirme dört aşamadan oluşmaktadır.

- 1. Planlama:** Denetime girecek olan örgüt üst yönetimi, belgelendirmeden sorumlu olacak konu ile ilgili bilgisi ve deneyimi olan bir çalışanı denetimden sorumlu olarak görevlendirir.
- 2. Uygulama:** SA 8000 / ISO 26000 standardının maddelerini uyguladığına dair kayıtlar tutulur.
- 3. Kontrol:** Örgüt kendini hazır hissettiğinde bir ön denetim yapılabilir. Bu ön denetimde çıkan uygunsuzluklar belgelendirme denetimini etkilemez. Ön denetimde ortaya çıkan uygunsuzluklar belgelendirme denetiminden önce düzeltilebilir.
- 4. Periyodik kontrol:** SA 8000 / ISO 26000 belgesi 3 yıl geçerlidir. Her 6 ayda bir şirket gözetim denetimlerine girer. Bu şekilde örgütün standardın gerekliliklerine sürekli olarak uyup uyumadığı kontrol edilir.

SA 8000 Sosyal Sorumluluk Standardı ilk olarak 1997 yılı Ekim ayında, çalışanların temel haklarını garanti altına almayı amaçlayarak, SAI (Social Accountability International) Uluslararası Sosyal Sorumluluk Örgütü tarafından yayınlanmıştır. İlk tedarikçi değerlendirme standardı olarak kabul edilen SA 8000 2001 yılında revize edilmiştir. SA 8000 bazı ILO sözleşmeleri, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi temel alınarak işçi sendikaları, insan hakları ve çocuk hakları örgütleri, akademisyenler ve işverenlerin oluşturduğu bir çalışma grubu tarafından hazırlanmıştır. ISO standartları kalite yönetim sistemi ve çevre yönetim sistemi için süreç tabanlı, hizmet ve üretim sektörlerinin her ikisinde de uygulanabilen standartlardır. SA 8000 standardı ise daha az süreç tabanlı, daha fazla kuralcı ve sonuç odaklıdır. SA 8000 üretim sektörü ile daha fazla ilgilidir ve denetimleri ISO 9000 ve ISO 14000'de olduğu gibi sadece süreç yerinde değil, aynı zamanda işgörenler, pay sahipleri ve ilgili diğer taraflar ile görüşmeleri ve çalışma ortamı dışında gerekli olan yerlerin ziyaretlerini de kapsar.

SA 8000 / ISO 26000 Sosyal Sorumluluk Standardı'na İhtiyaç Duyulma Sebepleri

SA 8000 Standardı'na ihtiyaç duyulmasının nedenleri, gelişmekte olan ülkelerdeki kötü çalışma koşullarının artık göz ardı edilemeyecek bir boyuta ulaşmış olması, sivil toplum örgütlerinin çalışma koşullarını iyileştirme yönündeki çabaları ve tasarruf sahiplerinin yatırım kararı verirken kar kadar, aday örgütlerin sosyal sorumluluklarına uygun faaliyet gösterip göstermediklerini de dikkate almaya başlamaları olarak sayılabilir. Dünyaca ünlü şirketler az gelişmiş ülkelerdeki fakir ülkelerdeki kötü çalışma koşullarını kendi lehlerine kullanmakta ve üretimlerini bu ülkelerde yapmaktadırlar. Ancak bu uygulamaları yaptıkları öğrenilen şirketler halkın ve sivil toplum kuruluşlarının tepkileri ile karşılaşmaktadırlar. Bu tür tepki ve protestolar SA 8000 standardının ardından da ISO 26000 standardının oluşturulmasında önemli bir rol oynamıştır. Bunun yanında, bilinçlenen müşteriler satın aldıkları ürünleri üreten şirketlerin sosyal sorumluluklarını sorgulamaya başlamışlardır. Bu nedenle Amerika'da ki birçok ürünün üzerinde "bu ürün için ne çocuk ne de köle işgören çalıştırılmıştır" gibi ifadeler bulunmaktadır.

SA 8000 / ISO 26000 Sosyal sorumluluk standardının Firmalara Olan Faydaları ve Maliyetleri

SA 8000'in / ISO 26000 'in faydaları;

- İnsan kaynaklarına yatırım
- İşgörenlerin moral ve motivasyonlarında artış
- Uluslararası ve yerel pazarda prestij
- Yatırımcıların ve tüketicilerin şirkete olan artan güveni
- Tedarikçilerin yakından denetlenmesi ürün kalitesinde ve yönetim performansında artış
- Azalan işgören devamsızlığı, iş kazaları
- Düşen iş gücü maliyeti, artan kurumsal olumlu imaj.

SA 8000 belgesi hiçbir ülkede yasal olarak örgütlerin alması gereken zorunlu bir belge değildir. Ancak özellikle üretim yapan örgütler SA 8000 Sosyal Sorumluluk Standardının örgütlerinde sağladığı yararları almaktadırlar. Akredite SA 8000 belgesini almaya hak kazanan dünyadaki tüm şirketlerin listesine www.sa-intl.org adresinden ulaşılabilir.

SA 8000 / ISO 26000 Sosyal Sorumluluk Standardı

SA 8000/ISO 26000 Sosyal Sorumluluk standardı ile ilgili olan maliyetleri 4 başlık altında incelemek mümkündür. İlk üç maddedeki maliyetler belgeyi almak isteyen şirketlerle ilgilidir, ancak şirket bu maliyetleri ilgili taraflar ve şirketten SA 8000 belgesi olan tedarikçiler ile çalışmayı tercih eden müşteri ile paylaşılabilir. SA 8000 ile ilgili maliyetler aşağıda verilmiştir:

1. Düzeltici ve Önleyici Faaliyetleri başlatma ve uygulamanın maliyetleri
2. Denetime hazırlanma maliyeti
3. Belgelendirme maliyeti
4. Belgelendirme denetiminde uygunsuzluk tespit edilirse, bunları ortadan kaldırmak için yapılacak olan düzeltici faaliyetlerin maliyeti

SA 8000/ISO 26000 Kapsamında

Türkiye'deki durum:

Kronik enflasyonun da etkisiyle çalışan kesim, özellikle de beyaz yakalılar, işçi ve memurlar, insan onur ve gururuna yakışır bir ücret alamamaktadırlar. "Sosyal Devlet" kavramı yeterince yerleşmediği için, bazı sektörlerde sosyal güvenlik sistemi "sağlık" gibi en temel ihtiyaçlara dahi cevap veremeyecek bir durum söz konusudur.

Küçük çocuk çalıştırmada, Kenya, Bangladeş ve Haiti'den sonra ilk sıralarda yer alan Türkiye'mizde bazı sektörlerdeki maaş oranları yoksulluk sınırının bile altında kalabilmektedir.

Dünyadaki ve ülkemizdeki uygulamalara bakıldığında iş yasalarının ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) düzenlemelerinin az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki çalışma koşullarının iyileştirilmesinde yeterince etkili olamadığı görülmektedir.

SA 8000 / ISO 26000 Standardı'nın ülkemizde kabul edilip yaygınlaştırılmasında, işgören sendikalarının yanı sıra, tüketici derneklerine, meslek örgütlerine, ticaret ve sanayi odalarına, medyaya ve ülkemizin saygın işletmelerine büyük görevler düşmektedir.

BvA Belgelendirme olarak, SA 8000 / ISO 26000 Sosyal Sorumluluk Yönetim Sisteminizi denetimlerimizin ardından belgelendirmekteyiz.

SA 8000 / ISO 26000 Maddeleri

1. **Çocuk işgören:** 15 yaşın altında çocuk işgören çalıştırılmaz. Bu yaşın üzerindeki çocuk işgören eğer okula da devam ediyorsa, iş için harcayacağı toplam zaman, günde (iş+okul+ulaşım dahil) 10 saati geçemez.
2. **Zorla çalıştırma:** Firma zorla işgören çalıştırmaz veya işgörenlerin, kimliklerini ya da belli bir "depozit"i işletmeye bırakmalarını isteyemez.
3. **Sağlık ve Güvenlik:** Firma sağlık ve güvenlik ile ilgili risklerin uzun ve kısa dönemde en aza indirilmesi için çalışmaların ve ölçümlerin yapıldığı bir çalışma ortamı sağlamalıdır.
4. **Toplu Sözleşme Hakkı ve Örgütlenme Özgürlüğü:** Firmaların işgörenlerin sendika kurma, sendikaya katılma ve toplu pazarlık hakkını hiçbir şekilde engelleyemez.
5. **Ayrımcılık:** Firma işgörenlerine işe almada, ücret vermede, eğitimde, terfide, işten çıkarma ya da emeklilikte hiçbir konuda ayrımcılık yapmayacaktır.
6. **Disiplin Uygulamaları:** Şirket bedensel cezalandırma, zihinsel ya da fiziksel baskı ve sözlü terbiyesizlik içeren davranışlar içine girmeyecek ve girilmesine de destek veremeyecektir.
7. **Çalışma saatleri:** İşgörenler haftalık 48 saatten fazla çalıştırılmaz ve (kısa dönemli olağanüstü iş koşulları hariç) fazla mesailer, haftalık 12 saati geçemez.
8. **Ücret:** Ücretler en azından ülkenin "asgari ücret" seviyesinde ve personelin temel ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek kadar olmak zorundadır.
9. **Yönetim Sistemleri:** Üst yönetim firmanın standardın gerekliliklerine uygunluğundan sorumludur.
10. **Eşit işe eşit ücret :** aynı işi yapan çalışanlar arasında farklı ücret uygulamalarına izin verilmez.

BvA Belgelendirme ve Dış Ticaret Ltd. Şti.

Gayrettepe Mah. Yıldız Posta Cad. Akın Sitesi 1. Blok No:6 Kat:4 D:9 Beşiktaş 34349 - İstanbul - TÜRKİYE
Tel +90-212-347 0865 (pbx) Web: www.bva.tc e-mail: info@bva.tc